

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра педагогіки початкової освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____

“ _____ ” _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретичні основи музичної освіти учнів початкової школи

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань _____ 01 «Освіта/Педагогіка» _____
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність _____ 013 «Початкова освіта» _____
(шифр і назва спеціальності)

Факультет _____ Педагогічний _____
(назва факультету)

Івано-Франківськ – 2019 рік

Робоча програма _____ Теоретичні основи музичної освіти
учнів початкової школи (назва навчальної дисципліни)
для магістрантів за напрямом підготовки 013 «Початкова освіта»,
спеціальністю «Початкова освіта».

Робоча програма складена кандидатом педагогічних наук, професором
кафедри педагогіки початкової освіти **Вовком М.В.**

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри педагогіки початкової освіти
(протокол № 1 від 28 серпня 2019 р.)

Завідувач кафедри _____ **Оліяр М.П.**
підпис прізвище, ініціали

Затверджено науково-методичною радою педагогічного факультету
(протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.)

Голова науково-методичної ради
педагогічного факультету _____ **Кондур О.С.**
прізвище, ініціали

Директор / Декан _____ **Кондур О.С.**
підпис прізвище, ініціали

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна дисципліна
	Спеціальність 013 «Початкова освіта»	
Модулів – 2		Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання Написання реферату		Семестр
Загальна кількість годин - 90		1-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітній рівень: магістр	16 год.
		Практичні, семінарські
		14 год.
		Лабораторні
		– год.
		Самостійна робота
		60 год.
		Індивідуальні завдання: __ год.
Вид контролю: екзамен		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – аудиторні заняття - 33%, самостійна робота - 57%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни: оволодіння студентами теорією і практикою музичного виховання учнів молодшого шкільного віку на уроках музики та в позаурочний час.

Завдання вивчення дисципліни: дати студентам знання теоретичних основ сучасної методики музично-виховної роботи у початкових класах, розкрити методологію її здійснення; забезпечити професійну практичну підготовку майбутніх педагогів до здійснення естетичного виховання учнів засобами музичного мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- концептуальні засади сучасної системи музичного виховання дітей;
- структуру програми з музики для учнів 1-4 класів;
- специфіку уроку музики, його типи, вимоги до проведення;
- суть поняття музична культура особистості;
- особливості музичного розвитку учнів початкових класів;
- психологічні основи музичного сприймання, специфіку його прояву у дітей молодшого шкільного віку;
- методологію здійснення педагогічного керівництва музичною діяльністю на уроці;
- виховні і освітні функції музичного мистецтва;
- мету, завдання, основні принципи програми «Музика» для загальноосвітніх шкіл;
- сучасні вимоги до уроку музики в школі;
- методику проведення слухання-сприймання музики;
- прийоми формування вокально-хорових навичок;
- етапи роботи над піснею;
- специфіку застосування на уроці музично-ритмічних рухів;
- класифікацію дитячих музичних інструментів і особливості освоєння гри на них;
- види музично-творчої діяльності, методи активізації музичного розвитку.

вміти:

- аналізувати сучасний стан музично-виховної роботи з дітьми;
- характеризувати теми уроків музики;
- планувати, структурувати урок музики;
- оцінювати рівні розвитку музичної культури особистості;
- розкривати психологічні механізми музичного сприймання;
- здійснювати педагогічне керівництво процесом слухання-сприймання музики, формування вокально-хорових навичок, освоєння рухів під музику, гри на елементарних музичних інструментах, реалізації музично творчої діяльності дітей на уроці;
- складати план-конспект проведення уроку музики;
- аналізувати музичні твори з програми «Музика» (початкові класи);
- провести слухання музики, використовуючи методи активізації музичного сприймання;
- формувати вокально-хорові навички у дітей;
- застосовувати на практиці різноманітні прийоми вивчення пісні;
- розвивати у школярів музично-ритмічне чуття;
- забезпечувати музично-творчий розвиток учнів через комплекс ритмічних і мелодичних імпровізацій.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Види музичної діяльності на уроці музичного мистецтва

Тема 1. Творчий розвиток школярів засобами музичного мистецтва

1. Урок музичного мистецтва. Його зміст, будова та організація в початкових класах.
2. Розвиток творчості дітей у вокально-хоровій діяльності.
3. Розвиток творчості дітей у процесі сприймання творів мистецтв.
4. Розвиток творчих навиків у дітей в процесі інструментально-виконавської діяльності молодших школярів.

Тема 2. Сприймання музики учнями молодшого шкільного віку

1. Слухання музики як структурний компонент уроку.
2. Основні цілі і завдання при сприйманні музичного матеріалу.
3. Підготовка молодших школярів до сприймання музичних творів.

Тема 3. Вокально-хорова робота на уроках музики

1. Характеристика голосів учнів молодшого шкільного віку.
2. Фізіологічні особливості сприймання музичного матеріалу.
3. Механізми звукоутворення.
4. Дихання, дикція, звукоутворення як триєдиний процес формування вокальних навиків.

Змістовий модуль 2. Теоретико-методичні основи музичного виховання учнів початкових класів

Тема 4. Етапи розучування пісні на уроці музики

1. Вступна бесіда вчителя.
2. Показ (ілюстрація) музичного твору.
3. Робота над інтонаційною та ритмічною стороною пісні.
4. Використання підготовчих вправ з метою подолання складностей в період вивчення пісні.
5. Цілісне виконання твору та робота над художнім образом пісні
6. Історичні передумови появи двоголосого співу.
7. Методичні підходи до формування навиків двоголосся у дітей 8-12 років.

Тема 5. Особливості добору пісенного репертуару для учнів молодшого шкільного віку. Дидактичні принципи організації уроку музики в школі

1. Основні принципи добору пісень для учнів молодшого шкільного віку.
2. Народна пісня – основа естетичного та інтелектуального розвитку учнів.
3. Гігієна, режим та охорона дитячого голосу.
4. Методика розучування пісні на уроці музики.

Тема 6. Позакласна та позашкільна робота вчителя музики

1. Види позакласної роботи в школі.
2. Види позашкільної роботи вчителя музики.
3. Планування та облік музичної роботи в школі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Види музичної діяльності на уроці музичного мистецтва						
Тема 1. Творчий розвиток школярів засобами музичного мистецтва		2	2			10
Тема 2. Сприймання музики учнями молодшого шкільного віку		4	2			10
Тема 3. Вокально-хорова робота на уроках музики		2	4			10
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>		8	8			30
Змістовий модуль 2. Теоретико-методичні основи музичного виховання учнів початкових класів						
Тема 4. Етапи розучування пісні на уроці музики		2	2			10
Тема 5. Особливості добору пісенного репертуару для учнів молодшого шкільного віку. Дидактичні принципи організації уроку музики в школі		2	2			10
Тема 6. Позакласна та позашкільна робота вчителя музики		4	2			10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>		8	6			30

<i>Усього годин</i>		90	16	14		60

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Види музичної діяльності на уроці музичного мистецтва		
1	Творчий розвиток школярів засобами музичного мистецтва	2
2	Сприймання музики учнями молодшого шкільного віку	2
3	Вокально-хорова робота на уроках музики	4
Змістовий модуль 2. Теоретико-методичні основи музичного виховання учнів початкових класів		
4	Етапи розучування пісні на уроці музики	2
5	Особливості добору пісенного репертуару для учнів молодшого шкільного віку. Дидактичні принципи організації уроку музики в школі	2
6	Позакласна та позашкільна робота вчителя музики	2
	Усього	14

7. Самостійна робота

№ теми	Форма та зміст роботи	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Види музичної діяльності на уроці музичного мистецтва		
1	Тема 1. Самостійно опрацювати питання «Урок музичного мистецтва. Його зміст, будова та організація в початкових класах»	10
2	Тема 2. Підготувати план-конспект проведення слухання музики з учнями 1, 2, 3, 4-х класів загальноосвітньої школи	10
3.	Тема 3. Дати характеристику і проілюструвати музичний матеріал до теми «Весняна природа в музиці»	10
Змістовий модуль 2. Теоретико-методичні основи музичного виховання учнів початкових класів		

4	Тема 4. Дати характеристику і проілюструвати музичний матеріал до теми «Мовні та музичні інтонації»	10
5	Тема 5. Самостійно опрацювати та законспектувати питання «Сучасні вимоги до вчителя музики в загальноосвітній школі»	10
6	Тема 6. Підготувати доповідь на тему «Масові форми позакласної музичної роботи»	10

8. Методи навчання

Теоретичні:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемно-пошуковий (евристичний);
- дослідницький;
- програмований.

Практичні:

- музичні вправи:
  - а) письмові;
  - б) виконавські (тренувальні, творчі).
- практичні роботи (музична діяльність):
  - а) сприймання-слухання музики;
  - б) вокально-хорова діяльність;
  - в) музично-ритмічна діяльність;
  - г) гра на музичних інструментах;
  - д) практичне освоєння музично-теоретичних знань;
  - е) музично-творча діяльність;
- дослідні роботи.

9. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять у формі усних та письмових контрольних завдань, оцінки самостійної роботи студента.

Підсумковий контроль – екзамен проводиться у формі комплексної контрольної роботи.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

						Екзамен	Сума
Поточне оцінювання та самостійна робота							
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
5	10	10	10	10	5	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
70 – 79	C	
60 – 69	D	задовільно
50 – 59	E	
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій;
2. Робоча навчальна програма;
3. Методичні рекомендації з дисципліни;
4. Програваач CD дисків.

12. Рекомендована література

Базова

1. Апраксина О.А. Методика музикального виховання в школі / О.А. Апраксина. – М.: Просвещение, 1983. – 224 с.
2. Асаф'єв Б. В. Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании. – 2 – е изд. / Б. В. Асаф'єв. – Л.: Музыка, 1973. – 144с.
3. Ветлугіна Н. Музичний розвиток дитини / Н.Ветлугіна. – К.: Музична Україна, 1978. – 256 с.
4. Ветлугіна Н.А. Методика музикального виховання в дитячому садку / Н.А. Ветлугіна, И.А. Дзержинская. – М.: Просвещение, 1989. – 270 с.
5. Ветлугіна Н. Музичний розвиток дитини / Н.Ветлугіна. – К.: Музична Україна, 1978. – 256 с.
6. Дмитриева Л.Г. Методика музикального виховання в школі / Л.Г. Дмитриева, Н.М. Черпованенко. – М.: Просвещение, 1989. – 207 с.
7. Кабалевский Д.Б. Воспитание ума и сердца: кн. для учителя / Д.Б. Кабалевский. – М.: Просвещение, 1984. – 206 с.
8. Костюк О.Р. Сприймання музики і художня культура слухача / О.Р. Костюк. – К.: Наукова думка, 1965. – 117 с.
9. Масол Л.М. Вивчення музики в 1-4 класах: навчально-методичний посібник для вчителів / Л.М. Масол, Ю.О. Очаковська. – Х.: Скорпіон, 2003. – 144 с.
10. Музыка в 4-7 классах: метод. пос. для учителя. – М.: Просвещение, 1986. – 173с.
11. Падалка Г. Учитель, музика, діти / Г.Падалка. – К.: Муз. Україна, 1982. – 144 с.
12. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початковій школі / О.Я. Ростовський. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 216 с.
13. Ростовський О. Методика викладання музики в початкових класах / О.Я. Ростовський. – К., 1997.
14. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна і мистецька / О.П. Рудницька. – К.: Вища школа, 2002.
15. Стулова Г. П. Хоровой класс: Теория и практика вокальной работы в детском хоре: уч.пос. / Г. П. Стулова. – М.: Просвещение, 1988. – 328с.
16. Теплов Б.М. Психология музыкальных способностей // Избранные труды: в 2 т. / Б.М. Теплов. – М.: Педагогика, 1985. – Т.1. – С.42-222.
17. Халабузарь П. Методика музикального виховання: уч. пос. / П.Халабузарь, В.Попов, Н.Добровольская. – М.: Музыка, 1989. – 175с.
18. Шацкая В. Н. Музыкально-эстетическое воспитание детей и юношества / В. Н. Шацкая. – М.: Педагогика, 1975. – 197с.

Допоміжна

19. Беземчук Л.В. Творчий розвиток школярів засобами музичного мистецтва / Л.В.Беземчук // Мистецтво і освіта. – 2001. – С.43-46.
20. Вовк М.В. Методика музичного виховання / М.В. Вовк. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2007. – 264 с.
21. Горожаккіна О. Сучасний підхід до розвитку духовності школярів на уроках музики / О. Горожаккіна // Початкова школа, 2002.
22. Грицюк Н. Слухання музики в I-III класах: методичний посібник / Н. Грицюк, О. Зінкевич та ін. – К.: Музична Україна, 1980. – 52 с.

23. Демчишин М. Про викладання дисциплін художньо-естетичного циклу Освіта України / М. Демчишин. – Серпень, 2001.
24. Кабалевський Д.Б. Про трьох китів та інші цікаві речі / Д.Б. Кабалевский. – К.: Музична Україна, 1980. – 190 с.
25. Масол Л.М. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах / Л.М. Масол // Шкільний світ. – 2002. - №9.
26. Медушевский В.В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки / В.В. Медушевский. – М.: Музыка, 1976. – 254с.
27. Музыкальное образование в школе: учебное пособие / Л.В. Шкомер, В.А. Шкомер. – М.: Академия, 2001. – 232 с.
28. Назайкинский Е. Звуковой мир музыки / Е. Назайкинский. – М.: Музыка, 1988. – 254 с.
29. Назайкинский Е. О психологии музыкального воспитания / Е. Назайкинский. – Музыка, 1972. – 376 с.
30. Очаківська Ю.О. Музыка: методичні розробки уроків для 2-го класу загальноосвітньої школи / Ю.О. Очаківська, Г.І. Смаглій. – Х.: Факт, 2002. – 103 с.
31. Печерська Е.П. Уроки музики в початкових класах / Е.П. Печерська. – К.: Либідь, 2001. – 271 с.
32. Побережна Г.І. Загальна теорія музики / Г.І. Побережна, Т.В. Щириця. – К.: Вища школа, 2004. – 303 с.
33. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Музыка. 1-8 класи. – К.: Шкільний світ, 2001.
34. Програми та поурочні методичні розробки для середніх загальноосвітніх шкіл. Музыка. 1-4 класи. – К.: Перун, 1996. – 127 с.
35. Ростовський О.Я. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музики: метод. реком. / О. Я.Ростовський. – К. : Освіта, 1991. – 48с.
36. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в основній школі / О.Я. Ростовський. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 230 с.
37. Ростовський О.Я. Педагогіка музичного сприймання / О.Я. Ростовський. – К.: ІЗМН, 1997. – 248 с.
38. Рудницька О. Основи викладання мистецьких дисциплін / О.Рудницька. – К., 1998.
39. Теория и методика музыкального образования детей: науч. метод. пособие / Л.Л. Школяр – М.: Флинта: Наука, 1998. – 336 с.
40. Юдина Е.И. Первые уроки музыки и творчества / Е.И. Юдина. – М.: Аквариум, 1999. – 272 с.

Інформаційні ресурси

1. http://www.is.svitonline.com/luchano2/portfolio.files/Kushka_Tatobook.pdf
2. <http://novaknyha.com.ua/downloads/pdf/180.pdf>
3. http://fmho.mdpu.org.ua/index.php?option=com_mtree&task=viewlink&link_id=878&Itemid=0
4. www.kpnu.edu.ua/content/view/14/43/
5. www.refine.org.ua/pageid-3330-1.html